וויפֿיל איז צוויי מאל פֿינעף?
צען!
יאָסעלע וויל אָבער ניט גלייבן,
ציילט ער די פֿינגערלעך פֿון זיין הענטעלע
צוויי מאָל הין און צוריק — קומט גאָר אויס ניַין!
ציילט ער ווידער אמאָל
און רופֿט אָן יעדעס פֿינגערל בײַם נאָמען,
ער זאָל זיך ניט טועה זיַין:
דער קלענסטער, דער שענסטער,
דער גרעסטער, דער בעסטער,
דער פֿעסטער; דער בעסטער,
דער גרעסטער, דער שענסטער,
דער קלענסטער — ווידער ניַין!
לאָזט ער אראָפּ דאָס קעפּעלע און פֿאַרטראַכט זיך:
וואו־זשע איז דער צענטער פֿינגער?
וואו? וואו איז ער?

לעזן און שרײַבן „דער ריז יקנהז“ זייט 60—61.

קָמַ׳ץ אַלֶף — אָ
שוּעָהלע
האָט א קועלע
מאכט עס מאָ!

פַּתַח שִין — שַׁא
דאָרט ניט דאָ
שטייט א קראָ
מאכט זי קרא!

צֵרֶה בֵּית — בֵּ
מענדעלע
האָט א קענדעלע
פון א שאָלעכ׳ן פון אן איי.

הוֹלָם גִמֶל — גוֹי
איקסעלע
האָט א בִיקסעלע
מאכט עס פוי!

סֶגֹל בֵּית — בֶּע
טעמעלע
האָט א לעמעלע
מאכט עס מע!

חִירֶק בֵּית — בִּי
פֵיגעלע
האָט א פֵיגעלע
מאכט עס פִי.

מלוּפּים גימֶל — גוּ
שיינדעלע
האָט א היינדעלע
מאכט עס קוקוריקו!

ר׳ מייער און הער קאַרטאָפּל.

ר׳ מייער פֿרעגט דעם קאַרטאָפֿל:
וואָס זײַט איר, מײַן ליבער הער,
אֶפשָר זיס? איר האָט ליב זיס?
— חַס וְשָלוֹם! איך בין דען
א נאַר? א נאַר האָט ליב זיס!
— זײַט איר זויער?
— גאָט איז מיט אײַך, ר׳ מייער!
איך בין דען א גרין אגרעסל?
— זײַט איר הארב?
— הארב איז כריין!
— זײַט איר פֿעפֿערדיק?
געזאלצן?
— ניין! ניין!
— וואָס־זשע דען זײַט איר,
הער קאַרטאָפֿל?
— איך בין ניט זיס, ניט זויער, ניט...
— וואָס איר זײַט ניט, ווייס איך,
אָבער וואָס זײַט איר יאָ?
— אי, לאָזט מיך געמאך!
כ׳האָב ניט קײַן צײַט!
א גוטן טאָג!

חַ אין עק וואָרט=אַח, משיחַ.

אויף א שטיין
זיצט א רעטעך מיט א כריין.
זאָגט דער רעטעך:
עטעך — בעטעך!
ס'איז דער הימל אזוי ריין —
לאָ'מיר בײדע טאנצן גיין!

באלד געוואָרן איז א פֿרייד
און געלאָפֿן קינד און קייט —
ס'טאנצט א רעטעך מיט א כריין!
ווי־זשע לויפֿט מען דאָס ניט זען?
משיחַס צײַט האָט מען געמיינט
און מע האָט פֿאר פֿרייד געוויינט.

איך בין אויכעט דאָרט געווען
צוגעשטופּט האָב איך זיך שווער
און „כ'האָב" איך געלאָזט א טרער!

יאָקעלע און יעקעלע.

יאָקעלע און יעקעלע האָבן זיך ליב, זייער ליב! האנט בײַ האנט גייען זיי אלע פֿרי־מאָרגן אין שול. אויף איין באנק, איינער נעבן אנדערן, זיצן זיי אין שול, און בײַ די הענטעלעך פֿירן זיי זיך פֿון דער שול אהיים.

איינמאָל פֿרעגט דער לערער: יאָקעלע! וויפֿיל איז דרײַ מאָל דרײַ?

טראכט יאָקעלע.

— אכט, זאָגט אים שטיל אונטער יעקעלע (א טָעות געהאט יעקעלע).

— אכט! שרײַט יאָקעלע אויס, דרײַ מאָל דרײַ איז אכט!

— קורץ געטראכט און גוט געמאכט, זאָגט דער לערער, זיץ!

איז יאָקעלע ברוגז געוואָרן אויף יעקעלען: אז מע ווייסט אליין ניט, זאָגט מען ניט אונטער.

וויאזוי־זשע איז מען ברוגז?

ווי פֿריער פֿירט מען זיך בײַ די הענטעלעך פֿון דער היים אין שול און פֿון דער שול אהיים, נאָר ברוגז: מע רעדט ניט.

איינמאָל זיצן זיי ביידע און מע ברוגזט זיך — מע שווײַגט. טוט יאָקעלע א גענעץ. כאפּט יעקעלע א צעקערקעלע און ווארפֿט עס אריין יאָקעלען אין מויל. צעלאכט זיך יאָקעלע.

חבֿר? פֿרעגט יעקעלע.

חבֿר! ענטפֿערט יאָקעלע. קייטעלט מען צענויף די מינדסטע פֿינגערלעך און מע זאָגט:

ריגעלע ריגעלע רוגז, זײַנען מיר געוועזן ברוגז, ריגעלע ריגעלע ריק — זײַנען מיר חבֿר צוריק.

קלעזמער.

שלומקע קלאפּט זיך אין די באקן
און זיי קלינגען און זיי קנאקן
ווי צוויי טאצן: פוק—פוק—פוי
אָט אזוי און אָט אזוי!

און דער קליינער פּעמפּעק יאקל
האָט א בייַכעלע א — פּייַקל:
בים—בים—באָם און בים—בים—בוי
באמקעט יאקעלע אזוי!

יעקוב הירשעלע — אָט גייט ער!—
האָט א נעזל א טרומייטער:
טרו—טו—טו און טרו—טו—טוי
טרובעט הירשעלע אזוי!

און דער לאנגער דארער יידל
איז א לעבעדיקער פֿידל:
טרידל—רידל—רידל—רוי
יידל האלט די הענט אזוי!

וואָס־זשע פֿעלט אונדז נאָך? א סמיטשיק!
נעמט א לאנגן שטעקן איציק
און ער פֿידעלט טרי—לי—לוי
אָט אזוי און אָט אזוי!

די קו און די קוקו־ווייקע.

איינמאָל איז א קו שפּאצירן געגאנגען, האָט זי אין וואלד, אין ווילדן וואלד פֿארבלאָנדזשעט. נאכט, פֿינצטער, ביימער רַעשן — א פּחַד! און די קו גייט און גייט, גייט און וויינט: מו, מו! מו, מו! פֿינצטער איז מיר! וויי איז מיר! וואָס וועט מײַן קעלבעלע טון? ווער וועט אים זייגן געבן? מו, מו, מו!

דערזעט די קו א קוקו־ווייקע, זאָגט די קו צו איר: קוקו־ווייקע!

קוקו־ווייקע, האָב רַחמָנות!
הונגעריק מײַן קינד סַכָּנות.
מו, מו, מו! אוי וויי דער מאמען

ניין, איך טאָר זיך מער ניט זאַמען
מיר דאָס חַיות גייט שוין אויס —
פֿיר מיך, פֿיר פֿון וואלד ארויס!

— קום! זאָגט די קוקו־ווייקע, איך וועל פֿליען און דו גיי מיר נאָך! לאַנג לעבן זאָלסטו! זאָגט די קו, און לאָזט זיך גיין נאָך דער קוקו־ווייקע.

די קוקו־ווייקע איז אָבער א שלעכטע געווען און זי האָט די קו נאָך טיפֿער אין וואלד פֿארפֿירט, אהין וואו די בייזע וועלף האלטן זיך אויף.

— כא, כא, כא! האָט זיך פּלוצים דער שלעכטער פֿויגל צעלאכט, א פאטש געטון מיט די שווארצע פֿליגל און אוועקגעפֿלויגן!

פֿינצטער, דער ווינט ברומט, ברומט און וויינט ווי א מאמע, וואָס מע האָט זי פֿון איר איינציק קינד פֿארטריבן: וו—וו—וו——וו! או—או—או—או! און די ביימער רַעשן און ווילן דעם ווינט איַינשטילן: ש—ש—ש—ש! ש—ש—ש—א—א—א! ש—ש—ש—א! נאָר דער ווינט וויל ניט אנטשוויגן ווערן. וויינט און וויינט און די קו מיט אים: מו—מו—מו! ווי צו מיר! ווי צו מיר! וואָס וועט מיַין קעלבעלע טון? וואָס וועט מיַין קעלבעלע טון?

האבן די וועלף איר קול דערהערט און זי אויפֿגעגעסן.

און אז דער בייזער פֿויגל איז אנטשלאָפֿן געוואָרן, האָט זיך אים א בייזער חָלום געחָלומט: א קעלבעלע, א יָתום בלאָנדזעט אין וואלד איינער אליין, גייט און שרײַט: מאַ—א—א—מע—ע—ע—ע! מאַ—א—מע—ע—ע—ע! אזוי טרויעריק, אזוי בעטנדיק, אזוי וויינענדיק, אז דעם שלעכטן פֿויגל האָט אזש ביַים הארץ פֿארקלעמט. האָט ער זיך אויפֿגעכאפט און האָט שוין נישט געקענט אנטשלאָפֿן ווערן. ער האָט געקוקט, געקוקט אין פֿינצטערניש ארײַן און אים האָט זיך אלץ געדאכט, אז ער הערט פֿון טיפֿן וואלד ערגעץ א קעלבעלע שרײַען: מאַ—א—א—א—מע—ע—ע! מאַ—א—א—א—מע—ע—ע!

טוט דער קוקו־ווייקע שוין באנג, וואָס זי האט די קו צו די וועלף פֿארפֿירט. הויבט אָן די קוקו־ווייקע צו רופֿן: קו, קו! קו, קו! קו, קו! קום אהער, דײַן קעלבעלע רופֿט דיך!

נאָר די קו ענטפֿערט ניט.

און פֿון דעמולט אָן הערט די קוקו־ווייקע ניט אויף צו רופֿן אין ווילדן וואלד ארײַן: קו, קו! קו, קו!

און אזוי וועט זי שוין אייביג וויינען און שרײַען: קו—קו! קו—קו! און אייביג וועט איר באנג טון.

איינמאָל זאָגט די מאַמע צו גידעלען:

גידעלע, וואו נעמט מען ברויט?

— בײַם בעקער.

— און דער בעקער וואו נעמט?

— וואו? איך ווייס ניט.

— הער, גידעלע, וועל איך דיר דערציילן.

איינמאָל אין אַ שיינעם פֿרימאָרגן איז אַרויסגעגאַנגען אַ פּויער אויפֿן פֿעלד, און צעגראָבן די ערד. גענומען קערענדלעך אַ פֿולע האַנט, געשיט, געשיט און געזאָגט,

זיי, פֿאַרזיי   מאַמע נעמט,
מַזָל, גליק,   גיט צוריק.

זײַנען אַרױסגעגאַנגען קלײנע קינדערלעך און געזונגען:

גאָט! גאָט! גיב אַ רעגן
פֿון די קלײנע קינדער װעגן.

באַלד איז כמאַרנע געװאָרן און אַ גוטער רעגן, אַ ליבער רעגן איז געגאַנגען און אָנגעטרונקען די ערד.

בײַנאַכט האָבן אַראָפּגעגלידערט פֿונעם הימל קלײנע מלאָכימ־לעך מיט בלאָע פֿליגעלעך, מיט גילדענע ריטערלעך אין די הענטעלעך. געקלאַפּט, געקלאַפּט אין דער ערד מיט די ריטערלעך און גע־זונגען שטיל:

זאַנגען, זאַנגען!
קומט אַרױס!
אױף אײַך װאַרטן
קלײן און גרױס.

װאַקסן זאָלט איר
הױך און שײן,
אױף אײַך װאַרטן
גרױס און קלײן!

זײַנען אױסגעװאַקסן פֿון דער ערד הױכע, שײנע, גילדענע זאַנגען.

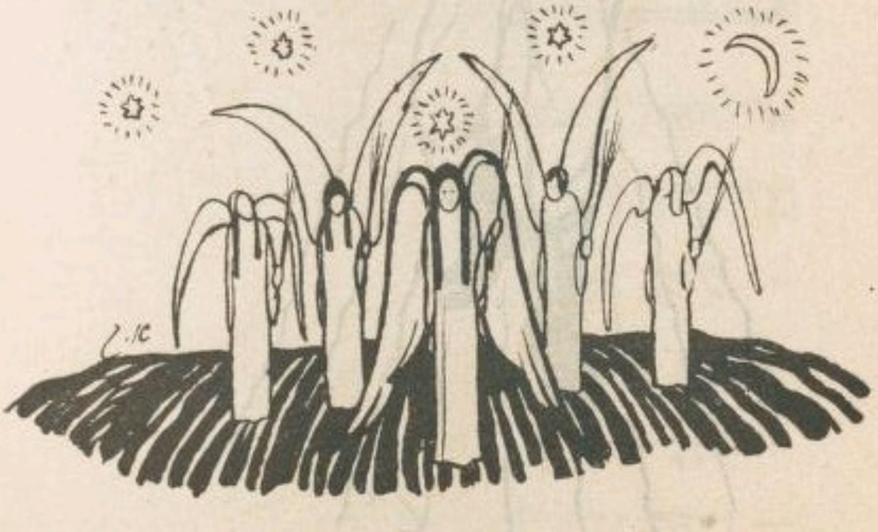

דעמולט איז ארויסגעגאנגען דער פויער מיט א בלישטשענדיקן סערפּ, א פֿאָך געטון מיטן סערפּ קעגן דער זון, א קלינג געטון מיט אים אין א שטיין — א פֿונק, א בליץ! און דער פויער האָט גענומען שנײַדן די זאנגען און געזונגען:

סערפּל שנײַד, זאנג, געזאנג,
שוין די צײַט פֿרײַער קלאנג
צו באַפֿרײַען אונדזער פֿעלד. איז דאָס שענסטע אויף דער וועלט.

נאָכדעם האָט דער פּויער גענומען א דרעשער, גע־
קלאַפּט אין די זאַנגען, געקלאַפּט און געזונגען:

ריישע—רעשע,
קלאַפּ און דרעשע,
קלאַפּ אהין און קלאַפּ אהער,
קלאַפּ ארויס פֿון שטרוי די קער.

און ער האָט ארויס געקלאַפּט פֿון שטרוי
אלע קערנדלעך.

האָט דער פויער צענויפֿגענומען די קערענדלעך און אוועק געפֿירט אין מיל אַרײַן. דאָרט האָט דער מילנער זיי געמאָלן, געמאָלן און געזונגען:

מילעכל! מילעכל!
מאָל און מאָל,
גיב מיר מילעכל
מעל אָן צאָל.

האָט דער מילנער אָפּגעמאָלן די קערענדלעך, איז געוואָרן פֿון זיי מעל.

האט גענומען דער בעקער דאָס מעל, אַרײַנגעשיט אין א מילטער, אַרײַנגעגאָסן וואסער, געקנעטן, געקנעטן און געזונגען:

טאָג צו טאָג
טאָג צו טאָג
און סע ווערן טעג.
פֿון די טעג
פֿון די טעג
מאכט דאָך גאָט א יאָר,

מעל צו מעל
מעל צו מעל
און סע ווערט א טייג.
איך פֿון טייג
איך פֿון טייג
ברויטן מאך איך גאָר!

נאָכדעם הייצט דער בעקער אויס א גרויסן אויוון, נעמט די ברויטן אויף דער לאָפּעטע און זינגט!

הײַד אין אויוון!
הײַד אין אויוון!
באקט זיך דאָרט גוט אויס,
און פֿון דאָרטן
און פֿון דאָרטן
פֿארטיק קומט ארויס!

אָט אזוי באקט א בעקער ברויט.

גידעלען איז דאָס מַעשֶׂהלע געפֿעלן. ער האָט זיך אויסגעלערנט אליין דאָס דערציילן.

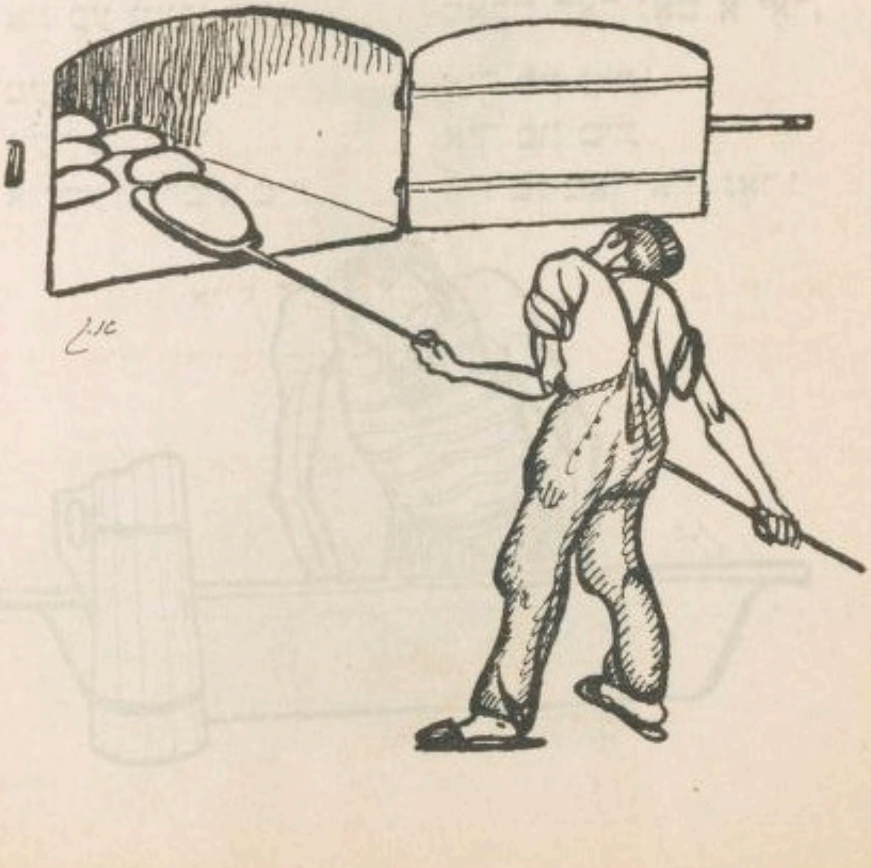

שפעטער מיט אפּאָר טעג קומט צו גאסט א פֿעטער. אזא גוטער! אזא וואוילער!

א מאָלער איז ער געווען, דער פֿעטער. א מאָלער, וואָס מאָלט שיינע בילדער. ער האָט גענומען גידעלען אויף די קניעס, אים גע־קושט, געגלעט די קאָטשערלעך. פלוצים זאָגט ער צו גידעלעס פֿאָטער: ווייסטו וואָס? קום מאָרגן צו מיר מיט גידעלען, וועל איך אים אָפּמאָלן.

אויף דעם האָט זיך גידעלע ניט גערעכט . . . ער איז געוואָרן טויט ווי די וואנט. אָנגעהויבן ציטערן און פֿלאטערן, טרערן האָבן זיך אים געשטעלט אין די אויגן און ער האָט זיך געריסען צו דער מאמען.

— וואָס איז מיט דיר גידעלע?

— כ'וויל ניט! כ'וויל ניט! שרייַט ער.

— וואָס ווילסטו ניט, קעצעלע?

— כ'וויל ניט, מע זאָל מיך אָפּמאָלן, מיך קנעטן אין דער מילטער . . . נעמען אויף דער לאָפּעטע . . . אייַנזעצן אין אויוון . . . כ'וויל ניט זיין קיַין ברויט! כ'וויל ניט, מע זאָל מיך אויפֿעסן!

(לעזן און שרייַבן: „דאָס שוסטערל" זייַט 83, „דאָס שניַידערל" זייַט 41.)

די שנעקעלעך.

ניט געשטויגן, ניט געפֿלויגן,
ניט געזען דאָס מיט די אויגן,
ניט פֿון פֿינגער אויסגעזויגן,

נאָר געהערט דאָס מיט די
אויערן
פֿון צוויי סקריפּענדיקע טויערן:

געווען אמאָל צוויי שנעקעלעך,
אויסגעפּוצטע טעקעלעך,
סאמעטענע רעקעלעך,
רויטע שיך און זעקעלעך,
אויף די זייַטן שווערדעלעך,
און מיט לאנגע בערדעלעך.
איינס הייסט ניסן, איינס — ר׳ פּסח.
איינמאָל פּורים, ערב פּסח,
פונקט פיר וואָכן אונטער פעקין,
וואו די הינט ווי ציגן מעקען,

וואו בייַטאָג שייַנט די לבנה,
און נאָך סוכּות פֿאלט ראש השנה,
שוין נאָך אלע ימים טובים,
אין א טאָג וואָס האָט גערעגנט,
זיך די שנעקעלעך געזעגנט
מיט די פֿרייַנט, מיט אלע קרובֿים
צוגעזאָגט זיי בריוולעך שיקן
און אויף כּמה, כּמה יאָרן
אויף דער וועלט געלאָזט זיך פֿאָרן
זוכן אוצרות, ברענגען גליקן.

ווינטן בלאָזן,ביימער רַעשן,
שנייען שיטן, רעגענס וואשן.
וועניג? לאנג? — איך קען ניט וויסן.
און ר׳ פֵּסַחל, ר׳ ניסן,
אויף די פֿערדעלעך געריטן
ניט אין זַיט און ניט אין מיטן,
ביז געקומען, ביז דערגאנגען
צון א פֿעלד מיט הויכע זאנגען.

און דאָס פֿעלד אין סאמע מיטן
האָט א סטעזשקע דורכגעשניטן.
פֿאָרט א גוי דאָרט מיט א שליטן.
שטעלט זיך קעגן פֿערד
דאָס פאָרל
און סע רייצט זיך מיטן עָרֵל.
פֵּסַחל אים ווַייזט דאָס צינגל,
ניסל שלעפּט ארויס דאָס קלינגל.

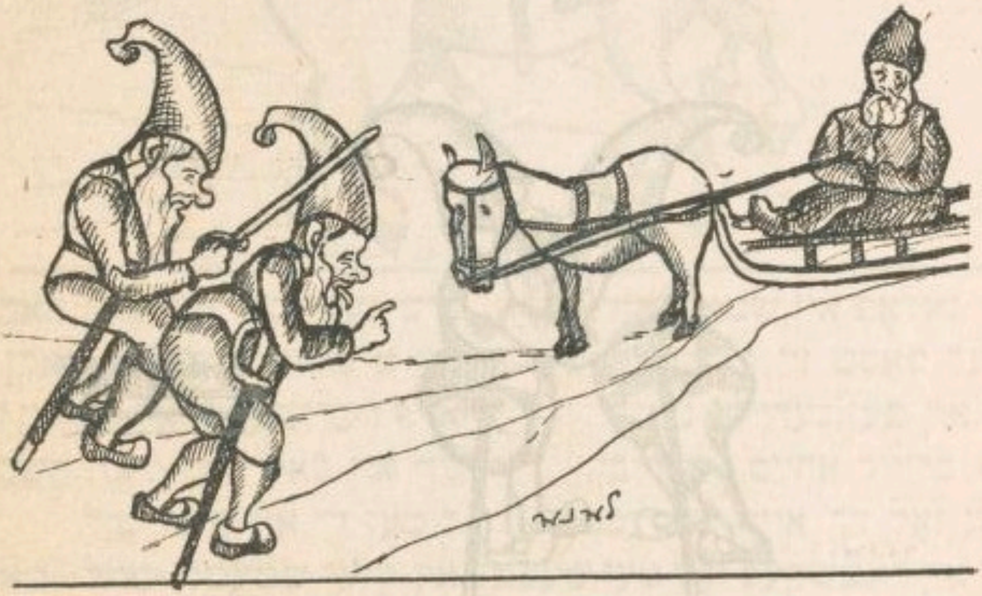

פֿאלט א פַּחַד. אויפֿן אלטן —
האָפּ פֿון שליטן און באהאלטן
זיך אין הויכן, טיפֿן קאָרן
אונטערן צווַיגל פֿונם דאָרן.

ער פֿון דאָרט טוט קללות שיטן
און די שנעקלעך צו צום שליטן.
טרעפֿן זיי דאָרט זיבן קענדלעך:
איינס איז פֿול מיט גילדענע
פענדלעך
פֿון די גענדז, וואָס מילעך גיבן,
דרײַ צעבראכן, דרײַ צעריבן,
איינס געווען וואָלט פֿול מיט
רענדלעך
ווען ס'איז דאָ דאָרט אכט, ניט זיבן!

ווי פֿארהילצערט שטײן געבליבן
אויפֿן אָרט די בײדע
שנעקלעך.
אזא אוצר! ס'איז דאָך
שרעקלעך!
אָבער פֿאָרט צו זיך געקומען
און זיך באלד ארומגענומען.
זיך פֿאר פֿרייד געקושט די
שנעקלעך
אין די פיסקלעך, אין די בעקלעך.

מזל טוב זיך אָפגעגיבן
און די קענדעלעך די זיבן
כאפּ און קונציק צוגעבונדן

צו די זאָטלען פֿון די פֿערדלעך
מיט דריי האָר פֿון זייערע בערדלעך
אויפֿגעזעצט זיך און פֿארשוואונדן.

האָפּ—גאלאָפּ אין שטאָט געלאָפֿן
צו דער פּאָסט זיי גיך געטראָפֿן.
טינט און פען געהייסן גיבן
און א בריוול אהיים געשריבן,
אז מע זאָל זיך אויף זיי רעכטן,
גענדז און קאטשקעס זאָל מען שעכטן.

פֿיש געפּולטע זאָל מען האקן
און א פּורים־קוילעטש באקן —
אויף דער שטאָט זאָל גיין זייַן שם:
גיך און באלד אם ירצה השם
קומען זיי אהיים צו מזל
אין זייער שטעטל „מיזל—מאזל“.

מזרח, מערב, דרום, צפון —
איצטער קינדער לעגט אייַך שלאָפֿן
אפשר וועט איר זען אין חלום
ס׳קומען אָן די געסט בשלום
מיט די אלע זיבן גליקן:

אייַנגעמאכטס זיי וועט מען שיקן
שבת צו זייער טיש צום גרויסן
און איר וועט ניט שטיין אין דרויסן
גלייַך מיט אלע, לעקעך עסן, —
זאָלט איר מיך אויך ניט פֿארגעסן.

א פלוידער־מַעשׂה.

מעשׂהלעך אגאנצן פאק
מיר דערציילט דער פלוידער־זאק.
איינע וועל איך אײַך דערציילן
און קײַן אות פֿון איר פֿארפֿיילן:

איינמאָל איז געווען א רָב מיט א ציג, מיט א בער. פֿלעג די ציג שפרינגען אין גאָרטן ארײַן, איז דער רָב בייז געוואָרן און געכאפּט דאָס אויבערשטע פֿונם שטייסל און געווארפֿן דער ציג גלײַך אין פּוס ארײַן. האָט אָנגעהויבן צו רינען דעם בער בלוט פֿון דער נאָז.

האָט דעם רָב געטון זייער באנג —
נעבעך! ס׳איז דער בער דאָך קראנק!

נעמט דער רָב דאָס פעקל פֿונם פֿלעקל און לאָזט זיך גיין אין ווײַטע לענדער זוכן א רופֿא. גייט ער, גייט, ביז ער קומט צון א טײַך. זײַנען שוין אלע שיפֿן געווען אוועקגעגאנגען. נאָר איין שיטערע זיפּ איז געבליבן.

אז סע איז נישטאָ צו עסן,
מאכט מען מיטן ליפּל.
אז סע איז נישטאָ קײַן שיפֿל,
פֿאָרט מען מיט א זיפּל.

זעצט ער זיך אריַין אין זיפּל און ווערט דערטרענקען און פּאָרט וויַיטער:

פּאָרט ער, פּאָרט, וואלד אײַן וואלד אויס, ביז ער קומט צופּאָרן אין א געדיכטע וואלד.

פּינצטער איז אין וואָלד, אוי ווײ מיר!
און סע רַעשן דאָרט דריַי ביימער.

אויף איינעם זיצט א שליַיען און קנאקט ניסלעך. אויפֿן אנדערן א ווערוריקל און דרייט זיך די וואָנצעס. אויפֿן דריטן א גילדענע פאווע און לאכט!

איז דער רֶבי אויף איר שטארק בייז געוואָרן און איר אריַינ־געוואָרפֿן א פאטש אין דער רעכטער באק.

האָט זיך די פאווע שטארק פֿארשעמט און געשענקט דעם רבין א ווינשפֿינגערל.

אז די רביצן טוט עס אָן אויפֿן פֿינגער און זאָגט:

פֿינגערל, פֿינגערל! כ׳דארף אויף שַבָּת —
זינגען שלייען, טאנצן זשאבעס!

דער זיידע.

דרייט זיך אום דער זיידע ווינטער
אויף די ברייטע וועגן
ווען ער באגעגנט טוט ער
רעטענישן פֿרעגן.

וואָס איז דאָס:

ניט קיין פֿייער און סע ברענט
פיקט אין אויער — האָט קיין הענט
גיסט א רעגן — מאכט ניט נאס
און מיט זילבער פוצט די גאס!

דארף צו וואַסער ניט קיין פֿאס:
קען דאָס האלטן אין א זיפּ
ווער סע טרעפֿט —
דער כאפּט א קניפּ!

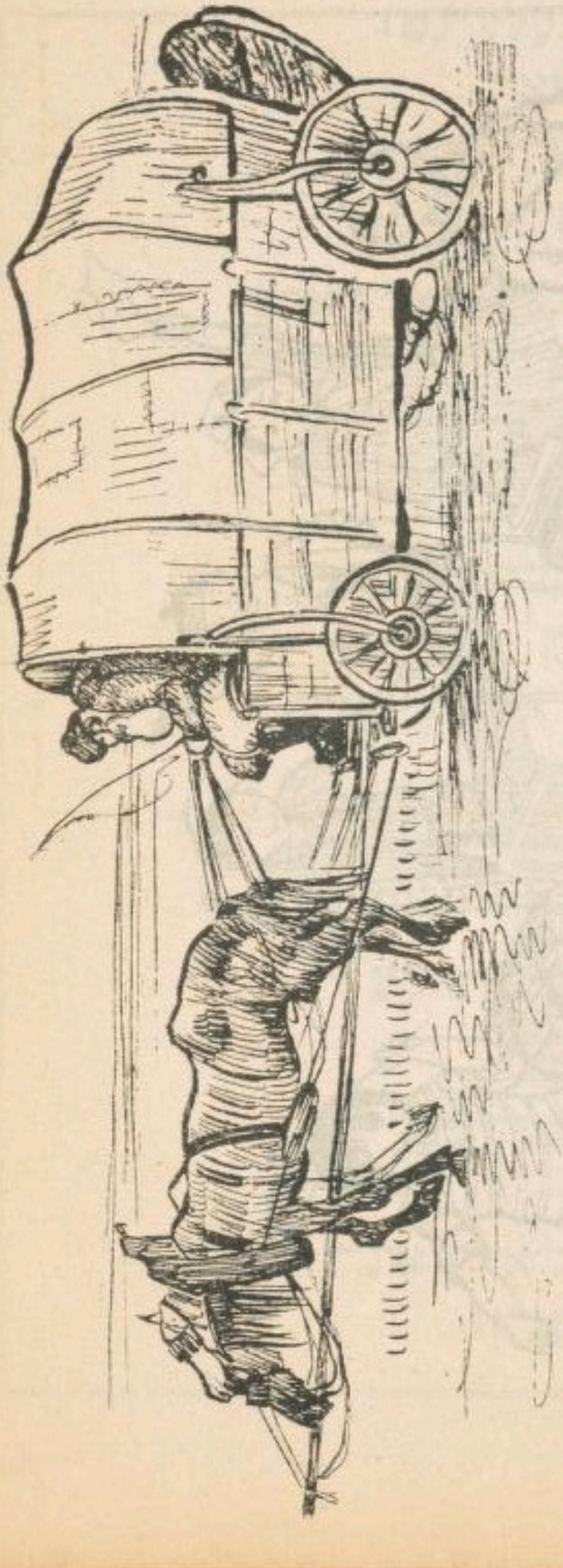

אויפֿן שליאך דעם גרויסן,
וואָס ער פירט קײן דותן
איבער גרויסע ווײַטע לענדער
פֿאָרט דער אלטיטשקער
ר׳ סענדער
אין א בויד מיט פֿערד א פּאָר
שוין פֿון ווייס איך . וויפֿיל יאָר.
ווען צום ווײַב געזאָגט ער :
דוואָסי!
זײַ געזונט און שטארק איך פֿאָר!
דעמולט האָט דער
קליינער יאָסי
אויסגעציפּט זײַן פֿערד א האָר.
איצטער סקריפּען צו די אקסן
און ר׳ סענדער פֿארט און פֿאָרט.
יאָסי לאנג שוין אויסגעוואקסן
און ער האָט א לאנגע באָרד!...

זײַט געזונט! געניג געלערנט!
איצטער וועל־מיר פֿאָרן
ווידער אויף א זומער־וואוינונג,
דאָס יאָר ווי פֿאַריאָרן!

אוי איז גוט אין גרינעם טאָל דאָרט
באָרוועס זיך צו שפּילן
און זיך באָדן דאָרט אין טײַכל,
וואָס סע דרייט צוויי מילן.

דאָרט איז דאָ א וועלדל, גייט מען
יאַגעדקעלעך קלויבן —
און א טויבן־שלאַק איז דאָ דאָרט,
וואָרקען אין אים טויבן.

אוף א דאַך צוויי ביסיקעס דאָרט
שטייען אויף איין פיסל —
דורך א שוועלבעלע געשיקט זיי
נעכטן אונדז א גריסל.

און באַפֿוילן: שוין געקומען
זײַנען זיי פֿון חָרָן —
און זיי וואַרטן לאַנג אויף אונדז שוין —
זײַט געזונט! מיר פֿאָרן!

באמערקונג.

1) פאר יעדער לעקציע קומט א בילדל און א קינדער־לידעלע, וועלעכס געפינט זיך אין א געוויסן צוזאמענהאנג מיט דער קומענדיקער לעקציע. דאס לידעלע לעזט פאר דער לערער פאר די קינדער, זינגט עס מיט זיי אין כאר פאר דער לעקציע ווי אויך נאכן — און טיילמאל, געפינענדיק דערצו דעם פאסענדען מאמענט — אויך אין מיטן לערנען, אריינ־ברענגענדיק אויף אזא אופן לעבעדיקייט, פארשידנארטיקייט אין גאנג פונם לערנען.

2) יעדע לעקציע מוז געדויערן ניט ווייניקער פון א וואך. אין משך פון דער צייט לערנען זיך די קינדער אויס די לעקציע גוט שרייבן, לעזן, דעקלא־מירן, זינגען די לידעלעך, און אויך נאכמאלן די איינפאכע, גרינגע צייכענונגען, וועלעכע געהערן צו דער געגעבענער לעקציע.

3) לויטן באשלוס פון דער ערשטער אלרומענישער קולטורקאנפערענץ אין טשערנאוויץ (דעצעמבער 1920) איז אין פיבל איינגעפירט געווארן די רעפארמירטע ארטאגראפיע.

4) דער דגש ווערט אין יידישע ווערטער לגמרי ניט געברויכט. די שוואכע פ ווערט באצייכנט מיט א אויבערשטריך, כדי זי צו אונטערשיידן פון דער פ, וועלעכע קומט אין יידישע ווערטער אנ׳ם דגש.

5) דער פארשלאסענער און אפענער קלאנג „i“ ווערט באצייכנט אין יידיש מיט דעם איינעם און זעלבן אות „יוד“. אזוי „יאסי קנאק נים“ און „יאסי נים!“ = „טו א נים!“, (זע זייט 23) ווערן גלייך געשריבן, כאטש אין ערשטן פאל לעזט זיך די „i“ פארשלאסן און אין צווייטן אפן. דאס זעלבע אויך אין דייטש מיט דער אפענער און פארשלאסענער „e“.

-- בוכדרוקעריי --
„אריענט"
טשערנאוויץ
שילערגאס נר. 5.